

Kuntalais- ja valtuustoaloitteet biokaasulaitoksen sijoittamisesta muualle kuin Lallin teollisuusalueelle

Khall 10.02.2025 § 25
170/10.03.00/2024

Kuntalaisaloite biokaasulaitoksen sijoittamisesta muualle kuin Lallin teollisuusalueelle lähetettiin sähköpostitse Pöytyän kuntaan 24.10.2024. Aloitteeseen osallistui kuntalaisaloitepalvelun kautta 385 henkilöä, joista 220 kirjattiin kunnan asukkaiksi. Saatteen mukaan aloite on tarpeellinen, koska Lallin asemakaavaa ajetaan edelleen eteenpäin ja kaavan tarkoitus on tehdä alueelle T/kem-tontti. Biokaasulaitokselle suunnitellun sijainnin katsotaan aiheuttavan merkittäviä haittoja sekä lähiasukkaille että ympäristölle. Ehdotetaan, että laitokselle etsitään parempi sijoituspaikka, joka on kauempana asutuksesta, elintarvikeyrityksistä ja Aurajoen valuma-alueista.

Kunnanvaltuutettu Jouni Tammelin jätti valtuustoaloitteen biokaasulaitoksen sijoituspaikasta kunnanvaltuuston kokouksessa 2.9.2024. Aloitteen mukaan on täysin kestäväntöntä, että lähialueiden asukkaat ja yrittäjät kantavat yhteisestä projektista aiheutuvat riskit. Erityisesti pelätään hajuhaittoja, mutta pelkkä laitoksen olemassaolokin nähdään suurena ongelmana lähiseudulla. Aloitteessa esitetään, että biokaasuhankkeelle etsittäisiin hyvin nopealla aikataululla jokin toinen sijoituspaikka. Mahdollista on myös lykätä hanketta muutamalla vuodella, jotta mahdollisista haitoista saadaan kokemuksia toteutettujen laitosten kautta.

Lallin teollisuusalueen asemakaavan laajennuksen luonnos oli yleisesti nähtävillä 1.-30.10.2024. Kaava-aineistosta saatiin 33 mielipidettä ja 5 lausuntoa. Mielipiteiden yhteenvetona suhtautuminen biokaasulaitoksen sijoittamiseen suunnitellulle paikalle oli kielteistä. Viranomaislausunnoissa edellytettiin asemakaavatyön tueksi tehtäväksi laajempia selvityksiä, jotka liittyvät maankäyttöön ja alueen toimintojen vaikutusten arviointiin. Wega Group Oy ilmoitti 15.10.2024 julkisesti, että biokaasulaitoshankkeen rahoittaja (CIP) on päättänyt keskeyttää Pöytyän hankkeen valmistelun Lallin sijoituspaikan osalta. Asemakaavan luonnoksesta saadun palautteen ja muun informaation pohjalta Pöytyän kunnanhallitus päätti kokouksessaan 16.12.2024 keskeyttää Lallin teollisuusalueen asemakaavan laajennuksen valmistelun.

Toteutustavaltaan suurinta kokoluokkaa edustavalla biokaasulaitoksella on useita reunaehtoja. Toiminnan harjoittamiseen tulee varata noin 15-20 hehtaarin laajuinen tontti, joka ei ole pohjavesialueella. Tuotannossa tarvittavien syötteiden (lietelanta ym.) riittävä määrä useiden kymmenien kilometrien laajuisella hankinta-alueella sekä hyvät kulkuyhteydet tehtaalle ovat oleellisia. Lähtökohtaisesti sijoituspaikan tulee olla seutu-, kanta- tai valtatie läheisyydessä. Suurjännitelinjan (110 kV) ja sähköaseman läheisyys on myös eduksi, sillä biokaasun ja etenkin vedyn tuotanto vaatii runsaasti sähköä.

Sijoituspaikan löytämistä asumattomasta ympäristöstä ei ole nähty realistisena vaihtoehtona, joten laitoksen tukeutumista jo rakennettuun yhdyskuntarakenteeseen on pidetty perusteltuna. Tällöin saataisiin synergiaetuja laitoksen mahdollisesti tuottaman kaukolämmön jakelusta ja läheisyyteen jo rakentuneesta infrasta. Biokaasulaitoksen hankkeistajan ja kunnan alustavassa arvioinnissa edellä mainittujen ehtojen ja tavoitteiden

oletettiin täyttyvän Lallin teollisuusalueen asemakaavan laajennuksen kohdalla.

Vuoden 2025 alussa voimaan tulleeseen rakentamislakiin sisältyy puhtaan siirtymän sijoittamislupa, jolla teollisuushankkeiden toteuttamista voidaan nopeuttaa ilman kunnan velvoitetta asemakaavan tai osayleiskaavan laadintaan. Gasgrid julkaisi viime vuoden lopulla kansallisen vetyverkoston päivitetyn reittisuunnitelman, ja nyt Pöytyänkin kautta kulkevana sillä voi olla vaikutusta teollisuuden sijoituspaikkojen valinnassa.

Biokaasulaitoksen tarvitsemien syötteiden rajallisen määrän vuoksi ei mittakaavaltaan Lallin hanketta vastaavia suuria laitoksia voi maakunnassa olla useita. Toiminnan edellytysten selvittäminen ja alueiden varaaminen ei ole maankäytöllisesti perusteltua ilman hankkeistajan aktiivista osallistumista. Toisaalta nähtävissä on myös kehitystä, jossa biokaasua voidaan menestyksekkäästi tuottaa pienemmissäkin yksiköissä, esimerkiksi tilakohtaisesti.

Lallin teollisuusalueen asemakaavan laajennuksen laadinnan keskeyttämisen myötä biokaasulaitosta ei enää aiota sijoittaa sille varatulle alueelle, joten aloitteiden tavoite on tältä osin jo täyttynyt. Muiden vaihtoehtojen paikkojen selvittäminen voi ajankohtaistua, mikäli hanketta vielä pidetään taloudellisesti ja toiminnallisesti toteuttamiskelpoisena. Lähtökohtaisesti etsitään alueita, joilta on etäisyyttä asutuskeskuksiin ja elintarviketeollisuuteen yli kaksi kilometriä.

Valmistelija

aluearkkitehti

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee selvityksen tiedoksi ja toteaa, etteivät aloitteet anna aihetta enempiin toimenpiteisiin. Kuntalaisaloitteen käsittely annetaan tiedoksi aloitteen tehneelle. Valtuustoaloitteen käsittely annetaan tiedoksi kunnanvaltuustolle valtuustoaloitteiden käsittelyn yhteydessä keväällä.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.